Gedeputeerde Staten van Overijssel
Postbus 10078
8000 GB ZWOLLE

uw brief/e-mail van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum verzending
		25uit05743	

contactpersoon	doorkiesnummer	e-mail
S. van Capelle	+31742658747	info@borne.nl

onderwerp
Zienswijze gemeente Borne Ontwerp Omgevingsvisie en Ontwerp Actualisatie Omgevingsverordening

bijlagen

Geacht college van Gedeputeerde Staten,

Wij hebben kennis genomen van de ontwerp Omgevingsvisie 'Overijssel voor en met elkaar' (inclusief bijlage 6: Omgevingseffectrapportage) en de ontwerp Actualisatie 2026 Omgevingsverordening Overijssel (inclusief bijbehorende Catalogus Gebiedskenmerken) die momenteel ter inzage liggen. Naar aanleiding hiervan maken wij door middel van deze brief onze zienswijze kenbaar.

Voor de volledigheid wordt opgemerkt dat deze zienswijze aanvullend is op de gezamenlijke zienswijze van meerdere Twentse gemeenten, waarin onder meer al is ingegaan op de wijze van toepassing en verankering van de redeneerlijn in de Omgevingsverordening, het voornemen om de huidige milieucategorieën op bedrijventerreinen overal te handhaven en waarin uw aandacht gevraagd wordt voor lokale beleidsruimte om onze dorpen vitaal en leefbaar te houden door het toevoegen van woningen aan de woningvoorraad. Voor deze punten verwijzen wij u graag naar die betreffende zienswijze.

In het kader van de concept Omgevingsvisie hebben wij eerder gereageerd. Graag vragen wij in het kader van deze reactie nogmaals aandacht voor een aantal van deze punten en een aantal aanvullende punten.

<u>Wonen en verstedelijkingsprincipes</u>
De ontwerp-Omgevingsvisie en ontwerpwijziging van de Omgevingsverordening schetsen terecht een duidelijke ambitie voor een evenwichtige en toekomstbestendige verstedelijking in Overijssel. Binnen deze ambitie hebben álle kernen — de grote steden, de middelgrote steden, de goed bereikbare kernen en de overige kernen — een rol te vervullen.

Rheineplein 1 7622 DG Postbus 200 7620 AE Borne Telefoon 14074 fax 074 – 266 33 38 info@borne.nl www.borne.nl

De ontwerp-Omgevingsvisie erkent dat verstedelijking primair wordt geconcentreerd in de vijf grote steden. Tegelijkertijd wordt de bijdrage van andere kernen benoemd, waaronder de zogenoemde goed bereikbare middelgrote kernen (met een bovenlokale OV-knoop) en de overige kernen. Deze dragen ieder op hun eigen wijze bij aan de brede welvaart en vitaliteit van het Dagelijks Systeem Stedelijk (DSS).

Wij constateren echter dat de differentiatie tussen de goed bereikbare middelgrote kernen en de overige kernen in de ontwerp Omgevingsverordening onvoldoende is doorgezet. Goed bereikbare middelgrote kernen en dorpen worden hierin gelijkgesteld aan andere kernen, terwijl zij in de visie wel degelijk een specifieke rol hebben binnen de verstedelijkingsstrategie. Dit principe is ook vastgesteld in de regionale woonagenda die in 2021 door alle Twentse gemeenten en de provincie Overijssel zijn vastgesteld. In de woonagenda worden kernen specifiek aan een ontwikkelstrategie gekoppeld. Wij verzoeken u het onderscheid uit de woonagenda tussen goed bereikbare kernen te continueren in de provinciale omgevingsvisie- en verordening en deze ook door te vertalen naar het provinciale volkshuisvestingprogramma.

Voor onze gemeente geldt in het bijzonder dat reeds jaren sprake is van een bovenregionale functie. Borne heeft een uitzonderlijke groei doorgemaakt, in het kader van de nieuwbouwwijk de Bornsche Maten. In onze Contourennota (‘kapstok’ Omgevingsvisie) is dan ook opgenomen dat wij primair een woongemeente zijn, wij willen deze bovenregionale rol ook voor de huidige en toekomstige woonvraag graag blijven spelen. Hiervoor zien wij dan ook grote kansen in het kader van de verstedelijkingsopgave. Wij verzoeken u om ons deze ruimte in het kader van uw Omgevingsvisie en Omgevingsverordening te blijven bieden.

<u>Bouwen in beekdalen</u>
In het kader van klimaatrobuuste verstedelijking wordt in de visie opgemerkt dat de provincie kwetsbare plekken zoals beekdalen, zones langs keringen, diepste plekken van gebieden en polders, gebieden met een slappe ondergrond en buitendijkse gebieden zoveel mogelijk wil vermijden, vanwege de zwaardere inspanning om klimaatadaptief te zijn.

Hierbij wordt in de visie gesteld de waterschappen centraal worden gepositioneerd in de planvorming om de weging van het waterbelang in te brengen op basis van hun kennis van het bodem- en watersysteem. In de visie wordt echter onvoldoende benadrukt dat er juist wel degelijk mogelijkheden zijn om te bouwen in bijvoorbeeld beekdalen. Er zullen namelijk dorpen en steden zijn die om bepaalde redenen voor nieuwe ontwikkelingen naar locaties in het beekdal (moeten) kijken, waaronder dorpen in de gemeente Borne. Hiervoor vragen wij graag (opnieuw) aandacht voor onze eigen ervaringen met de nieuwbouwwijk Bornsche Maten in het beekdal. Hierin is gezamenlijk gekomen tot een plan met lokaal en regionaal klimaatbestendige maatregelen. Dit is voor ons een mooi voorbeeld van wonen in het beekdal en aan het water in een groene en klimaatbestendige omgeving.

Rheineplein 1 7622 DG Postbus 200 7620 AE Borne Telefoon 14074 fax 074 – 266 33 38 info@borne.nl www.borne.nl

Wij vinden uiteraard ook dat bij ontwikkelingen rekening moet worden gehouden met de beekdalen, maar zien daarnaast in deze gebieden ook zeker positieve ontwikkelkansen en mogelijkheden. Deze komen naar onze mening onvoldoende terug. Wij verzoeken dan ook om dergelijke ontwikkelingen ruimte te (blijven) bieden en deze ruimte tevens te borgen.
Dergelijke ontwikkelingen zijn noodzakelijk met het oog op leefbare dorpen en dragen tegelijkertijd bij aan een groene en klimaatbestendige omgeving. In het kader daarvan vragen wij ook aandacht voor artikel 4.13 (klimaatrobuust water- en bodemsysteem) van de actualisatie van de Omgevingsverordening.

Hoogwaardig openbaar vervoer
Vermeld wordt dat op het gebied van de mobiliteitstransitie voortgebouwd wordt op onze netwerken, zoals weg, water en spoor, en dat daarbij aandacht is voor de snelheid en bereikbaarheid van, naar en binnen de provincie. Een HOV draagt ons inzien bij aan de verstedelijking en de bereikbaarheid van het landelijk gebied. Naast de aanleg van de Vloedbeltverbinding moet ook meer worden ingezet op duurzame mobiliteit. Wij vragen ons wel af of de vermelde ambitie voldoende in balans is met de verstedelijkingsambities in Twente. Andersom geredeneerd vragen wij ons ook af of de verstedelijkingsambities realistisch en haalbaar zijn met deze omschreven ambitie (voortbouwen op bestaande netwerken) op het gebied van mobiliteit en of niet juist meer ambitie en middelen nodig zijn

Bereikbaarheid
Vermeld wordt dat voor iedere kern naar een passende vorm van (publieke) bereikbaarheid gestreefd wordt. Hierover merken wij op dat het openbaar vervoer in het landelijk gebied een verantwoordelijkheid is van de Provincie en wij op dit moment juist een verschraling van het openbaar vervoer opmerken. In het kader daarvan zijn wij benieuwd op welke manier de Provincie hier aandacht voor heeft en in het landelijk gebied en de dorpen aan deze ambitie (onder meer financieel) invulling geeft. Daarnaast merken wij nogmaals op dat in de stedenband uitbreiding van HOV zou passen.

Vloedbeltverbinding
Het is voor ons van belang dat hoofdinfrastructuren/drukkere wegen in het kader van leefbaarheid, verkeersveiligheid en gezondheid niet meer door dorpskernen lopen. Een positief voorbeeld hiervan is de Vloedbeltverbinding en de gevolgen hiervan voor de dorpen in onze gemeente. De Vloedbeltverbinding lijkt echter niet juist te zijn verwerkt op de kaart (verstedelijking en mobiliteit). Graag zien wij deze – voor onze gemeente essentiële verbinding – hierop terugkomen.

Voorkeursgebied voor wind
Tevens willen wij nogmaals benadrukken dat gemeente Borne negatief staat tegenover het plaatsen van windmolens, waarbij sprake is van ongewenste invloed op onze inwoners, waaronder de ontwikkeling Wind voor Buren. Als hiervoor echt geen andere oplossing is, dan willen wij in lijn met de op 20 februari 2024 ingediende zienswijze in het kader van de in het Provinciale Programma Energiestrategie, opnieuw aangeven dat wij pleiten voor een begrenzing van het voorkeursgebied voor wind langs de A35. Dit onder meer zodat windturbines als dynamische ontwikkeling gekoppeld worden aan de hoofdinfrastructuur (A35) en bedrijventerreinen en daarmee de Groene Poort – als landschappelijk hoogwaardige verbinding tussen

Rheineplein 1 7622 DG Postbus 200 7620 AE Borne Telefoon 14074 fax 074 – 266 33 38 info@borne.nl www.borne.nl

het Landgoed Twickel en het Nationaal Landschap Noordoost Twente – wordt ontzien. Wij pleiten in het kader hiervan opnieuw voor een aanpassing van de kaart, door het voorkeursgebied voor wind in Borne te situeren langs de A35 en bedrijventerreinen, zodat de Groene Poort hiervan geen onderdeel meer uitmaakt (Energie).

Energie
Energie is en blijft een eerste levensbehoefte. We zijn aan het omschakelen van een centraal energiesysteem dat gevoed wordt door continue aanwezige fossiele bronnen naar een decentraal energiesysteem dat vaak meer afhankelijk is van periodiek aanwezige lokale energiebronnen en energieopslag. En dat zonder in te boeten op leveringszekerheid. Terecht verwijst u naar de Provinciale energievisie die begin dit jaar is vastgesteld. Deze energievisie gaat echter niet over de regulering en prioritering voor ruimte en verhouding tot andere opgaves. Dit zou in de Omgevingsvisie en -verordening plaats moeten hebben.

De huidige energievisie geeft op provinciale schaal een inkijk op mogelijk inzetbare technieken en energiebronnen, maar daarbij worden nog geen keuzes gemaakt op welke schaal welke technieken waar worden ingezet.

De actualisatie van de energievisie is over vier jaar. Als er dan pas keuzes voor technieken worden gemaakt dan duurt dit te lang, gezien de lange doorlooptijd van energieprojecten. De problemen met onder andere netcongestie zijn daarvoor te nijpend. Wij verzoeken u om in de Omgevingsvisie al duidelijke keuzes te maken. Waarbij voldoende ruimte en flexibiliteit wordt geboden om in te kunnen spelen op nieuwe inzichten en technieken.

Andere economische dragers
Naast landbouw zijn ook andere economische dragers in het buitengebied van belang voor de leefbaarheid in het buitengebied. Voor een leefbaar buitengebied zijn voldoende economische dragers namelijk in essentieel. Uiteraard mogen deze niet belemmerend zijn voor de landbouw. Wij verzoeken daarom om meer aandacht te besteden aan economische dragers in het buitengebied.

Brede welvaart
De weging van de effecten van de ontwikkeling op de brede welvaart komt in de rederneerlijn (zowel opgenomen in de Omgevingsvisie als in de actualisatie van de Omgevingsverordening) laat aan bod. Dit terwijl ontwikkelingen in het kader van de brede welvaart, namelijk conform de Omgevingsvisie omschreven als ‘Alles wat mensen van waarde vinden, naast materiele welvaart (inkomen en werkgelegenheid) ook gezondheid, onderwijs, milieu, leefomgeving, sociale cohesie, persoonlijke ontplooiing en veiligheid.’, wel degelijk zeer bepalend zijn voor de leefbaarheid in onze dorpen. Wij verzoeken daarom om hieraan meer prioriteit te geven.

Rheineplein 1 7622 DG Postbus 200 7620 AE Borne Telefoon 14074 fax 074 – 266 33 38 info@borne.nl www.borne.nl

uw brief/e-mail van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum verzending
		25uit05743	

Gebiedseigenperspectief Twente

In de gebiedseigen perspectieven worden veel kenmerken van Twente genoemd, die in algemene zin ook deels kenmerkend zijn voor onze gemeente Borne, maar er zijn meer kenmerken van Borne die hierin terug zouden kunnen komen. Te denken valt aan de centrale bereikbare ligging in het 'hart van Twente', de Groene Poort (groene corridor binnen de Twentse stedenband en ecologische schakel tussen Noordoost en Zuidwest Twente, die wij beschermen), de beeldbepalende gebouwen en kloosters, de nieuwbouwwijk Bornsche Maten en ons beschermd dorpsgezicht Oud Borne.
Daarbij merken wij voor de volledigheid ook op dat de inwoners van onze grotere kern Borne, net als de inwoners van onder meer de grotere kernen Haaksbergen en Wierden, voor de dagelijkse boodschappen terecht kunnen in eigen gemeente en dat daarnaast onze centrumondernemers (vanwege het unieke winkelaanbod) een bijzondere positie in de regio hebben. Borne zou in het gebiedsperspectief naar onze mening ook nog een plek kunnen krijgen.

Daarnaast wordt in het gebiedseigen perspectief op Twente de Regionale Stedelijke Investeringsagenda (RSIA) aangehaald. De afgelopen periode is de basis gelegd om deze agenda te verbreden tot een ontwikkelstrategie voor alle Twentse gemeenten. Als startdocument, waarin de regionale opgaven staan benoemd, is het position paper Twente 2050 opgesteld. Dit position paper en de RSIA vormen de basis van waaruit de regio, de provincie en het Rijk samen een ruimtelijke ontwikkelstrategie (ROS) voor Twente kunnen opstellen voor de periode na 2030. Voorgesteld wordt om de tekst hierop te actualiseren.

Slot

Gemeente Borne draagt graag bij aan een provincie waar het fijn wonen, werken en verblijven is en blijft hierover graag met u in overleg.

Hoogachtend,

Het college van burgemeester en wethouders van Borne,
namens dezen,

J. Meijerink	drs. J.H.R. Pierik
de secretaris	de burgemeester

Rheineplein 1 7622 DG Postbus 200 7620 AE Borne Telefoon 14074 fax 074 – 266 33 38 info@borne.nl www.borne.nl